

ALICE MUNROOVÁ
Žena, ktorá zrevolucionizovala poviedku

IN vinný zločin... a žena by ním uchvátená. Keď som chcela túto autočku spoznať a radila som sa, ktorá knihu si od nej kúpiť, dostala som odpoveď: „To je jedno, od nej je všetko dobré.“ Ako prvá sa mi dostala do rúk kniha poviedok *Práhlivosť šťavy*, bola som odkázaná na český preklad - v skromnej vlny od nej v posledné knihkupectiev nič nebolo.

Knihu som zblúla a posunula ďalej, aby našla rovnaké nadšenie. Vlastne ani neviem pomenovať, čím ma tak zhranula, ale nevedela som ja posúť z rúk. Zvykli sme si dnes na „ja“ písanie, písanie o vlastnom živote. Aj Alice Munroová je učiteľka autobiografická, čerpá zo svojho života, ale nepíše príbehy „grovplánovo-sebe“. Čo poviedka, to iný príbeh, osud, iné postavy, charakter, vystavovaný dej, zápletky. Sú to vlastne malé romány. Prirovnávajú ju k Čechovovi, ale musím povedať, že „Alice Munro“ ma baví viac. Všetko v jej príbehoch je také blízke.

Z Kanady je prvá, kto dostal Nobelovu cenu, a v roku 1968 bola len trinásťročnou ženou ocenenou touto cenou vôbec. Forota ju vydržala ako „majsterka poviedky“. Jej život bol s knižkami spúť aj inak - s manželom Jimom Munrom vlastnila knihkupectvo vo Victorii. Dožila sa vysokého veku, 92 rokov, a zomrela v roku 2013 v opatrovateľskom dome v kanadskom provincii Ontário. Žena, ktorej myseľ nám zanechala také bohatstvo, trpela posledné roky života demenciou.

Jej poviedka *The Bear Came Over the Mountain* bola v roku 2006 sfilmovaná režisérkou Sarah Polleyovou pod názvom *Aspy from Here* - v slovenskej distribúcii film uvádzali pod názvom *Deľože od maj*. Bol nominovaný na Oscara v kategórii najlepšie adaptovaný scenár. Prvá zbierka poviedok - *Time and the River* - vydala až na prahu štyridsiatky. Viac sa o jej tvorbe dozviete z bloku článkov, ktoré vám prinášame v tomto čísle. Pod patronát si ich zbral prekladateľ Martin Gaščík, ktorý napísal aj úvodný text. Minulý rok pre vás pripravil podobný príspevok o inej kanadkej poviedkárke, Marvis Galfam, ktorá sa, mimochodom, dožila podobného veku ako Munroová, zomrela ako 91 ročná. Čer texty Marvis Galfam - Jane Austenová, Lucia

NAŠTARTUJ PROJEKT

Sloboda Rozumu! – podporte literárny časopis

Mnohí a mnohé ho už poznáte, Rozum začal vychádzať v roku 2019. Prvý rok vychádzal bez akejkoľvek podpory štátu či verejných zdrojov, od roku 2020 vychádza s podporou Fondu na podporu umenia. V časopise nájdete rozhovory, recenzie, ukážky literárnych diel, eseje, glosy, poznámky...

– Iris Kopcsayová

**Prečítajte si celý príbeh
a podporte ho na webovej
stránke Donio**

Naskenujte kód pomocou telefónu alebo navštívte www.donio-sk-ebegjdj7wq-ey.a.run.app/p/7382